

Sammanträdesprotokoll**Sammanträdesdatum**

2023-12-11

KF § 151/2023

Diarienummer 2023/190

Renhållningstaxa 2024

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta beslutsunderlag enligt nedan:

- Renhållningstaxa Hultsfred 2024, samt med tillägget att avgift för överfullt kärl endast kan debiteras vid ordinarie hämtningsdag
- Prislista för verksamhetsavfall till Kejsarkullen 2024
- Driftbudget renhållningen 2024 (Hultsfreds delar)

Vidare beslutas att förbundsdirektionen får uppdra åt projektavdelningen att i samverkan med Vimmerby Energi och Miljö AB och miljö- och byggnadskontoren i Hultsfred och Högsby kommuner skyndsamt arbeta fram uppdaterade avfallsföreskrifter för respektive kommun.

Slutligen beslutas om följande administrativa tillägg

- Taxa för gångavstånd för fritidshus med fyrfack läggs till
- Förtydligande om att felsorteringsavgift inte utgår första gången för nya kunder med fastighetsnära insamling under perioden 2024-2026

Sammanfattning

1 januari 2024 övertar kommunerna insamlingsansvaret för förpackningar från producenterna vilket också ska ske fastighetsnära.

Det blir även lagkrav på separat insamling av matavfall.

Alla förändringar ska vara genomförda senast 31 december 2026.

Kommunerna erhåller ersättning från producenterna via Naturvårdsverket. Det leder till att taxorna kan sänkas.

Grundavgifterna för abonnemang med fastighetsnära insamling föreslås sänkas med mellan 61–68 % och insamlingsavgifterna (rörliga avgifter) sänks med mellan 6–89 % där de vanligaste sänks med 31 %.

Ärendebeskrivning

Under 2024 kommer det ske omfattande förändringar inom renhållningsverksamheten som påverkar såväl taxor som ansvarsområden.

Sedan tidigare har ansvaret för att samla in och återvinna returpapper ålagts kommunerna redan 1 januari 2022.

Förändrade lagkrav från 2024

Från 1 januari får kommunerna formellt ansvar för att samla in förpackningar från hushåll. Det finns även krav att kommunen senast 2024 ska erbjuda insamling av utsorterat matavfall från både hushåll och verksamheter. Östra Smålands kommunalteknikförbund (ÖSK) har ansökt om dispens från detta krav hos Naturvårdsverket med slutdatum 31 december 2026. ÖSK har ännu inte fått beslut på ansökan men bedömningen är att dispens kommer beviljas.

Kommunerna kommer ges en ekonomisk ersättning från producenterna för den fastighetsnära insamlingen av förpackningar via Naturvårdsverket.

Praktiska konsekvenser av förändrade lagkrav

Det delvis valfria system vi har idag kring sortering av matavfall och förpackningar kommer upphöra. Alla hushåll i en- och tvåbostadshus, fritidshus och flerbostadshus samt samlokaliserade verksamheter kommer ha obligatorisk fastighetsnära insamling av restavfall, matavfall och förpackningar senast 31 december 2026.

Införandeplan en- och tvåbostadshus och fritidshus

Planering pågår för att alla en- och tvåbostadshus och fritidshus som i dagsläget inte har valt full sortering i två fyrfackskärl kommer få sina abonnemang utbytta under 2024. Det handlar om ca 1 100 kunder vid dags datum (ca 5 200 kunder har idag full sortering).

Projektet att byta ut alla dessa kunders abonnemang kommer i de praktiska delarna ske i samverkan med Hultsfred- och Högsby kommuners arbets-

marknadsenheter. De har redan påbörjat arbetet genom mottagning av nya kärl, montering av kärl samt planering och utbildning med deltagare som står längre från den reguljära arbetsmarknaden.

Gula och röda abonnemang kommer alltså försvinna helt och de gröna kommer byta namn till FNI (fastighetsnära insamling).

Införandeplan flerbostadshus

Samma krav om fastighetsnära insamling av matavfall, restavfall och förpackningar med sista datum 31 december 2026 kommer gälla flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter. För dessa kundtyper kommer dock inte planerade byten ske förrän tidigast 2025 och hela vägen fram till 31 december 2026.

Verksamheter – inte samma möjligheter till fastighetsnära insamling

Endast samlokaliserade verksamheter i flerbostadshus kommer kunna få tillgång till ÖSK:s fastighetsnära insamlingssystem för förpackningar på samma plats som hushållen i samma hus efter anmälan.

Övriga verksamheter som inte är samlokaliserade med flerbostadshus kommer inte få tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar men kravet om att separera matavfall från restavfall gäller även dem. Det betyder att samtliga verksamheter i kommunen där hushållsavfall i form av matavfall uppstår måste ställa om till matavfallsinsamling via ÖSK. Planerade byten för detta kommer ske parallellt med bytena för flerbostadshusen.

Kommunens verksamheter som ej är samlokaliserade med flerbostadshus och som inte har fastighetsnära insamling idag kommer alltså inte att erbjudas möjlighet att ansluta sig till ÖSK:s insamlingssystem för förpackningar men för matavfall kommer de anslutas.

De fristående verksamheter som idag nyttjar ÖSK:s insamlingssystem för förpackningar och returpapper samt matavfall kommer fortsatt ligga kvar med de tjänsterna men inte inom ordinarie taxa. Dock längst till 31 december 2026.

Återvinningsstationer (ÅVS)

Ansvar för de 14 ÅVS:er, övertas av ÖSK från FTI AB med start 1 januari 2024.

Hela denna hantering kommer bli kostnadsneutral genom de ersättningar kommunen kommer få från Naturvårdsverket.

Beräkning av taxa och budget

Ovan beskrivna förändringar gör det oerhört komplext att beräkna taxa och budget inför 2024 med risk för effekter som är svåra att förutse och som kan påverka resultatet.

En helt ny kod plan för renhållningen har tagits fram som föreslås gälla från 1 januari 2024.

Därför föreslås att kommunfullmäktige antar en helt ny driftbudget i samband med antagandet av taxan för 2024. Föreslagen driftbudget i enlighet med nytt förslag till kod plan framgår av beslutsunderlag *Driftbudget renhållningen 2024*.

Föreslagna förändringar i taxan för 2024

Som vanligt framgår förändringar i taxan genom *fet kursiv text* förutom där hela avsnitt är tillagda då det framgår i inledningen av dessa att de är nya.

Slam och latrin

Höjningar med i snitt 7–10 % föreslås med undantag för enstaka större höjningar på sällanförekommande eller aldrig nyttjande tjänster.

Insamlingsavgifter fastighetsnära insamling (FNI) och verksamheter med mat- och restavfall (VHT Mat & Rest)

Grundavgifterna sänks med mellan 61–68 %.

Insamlingsavgifterna (tidigare rörliga avgifter) sänks mellan 6–89 % där de vanligaste tjänsterna sänks med 31 %.

Total årsavgiften för den vanligaste tjänsten för en- och tvåbostadshus sänks med 46 % och för motsvarande tjänst för fritidshus sänks den totala avgiften med 45 %. I kronor innebär det en sänkning med 1 625 kr per år respektive 900 kr per år.

För ett medelstort flerbostadshus (12 lgh) kan sänkningen totalt per år hamna på 47 % vilket motsvarar 11 219 kr och för ett mindre flerbostadshus (6 lgh) kan sänkningen hamna på 45 % vilket motsvarar 5 372 kr.

I beslutsunderlag *Bilaga 1 HU – Exempel skillnader taxor 2024 jmf 2023–2* framgår förändringarna på de två vanligaste abonnemangen med FNI samt två bedömt vanliga flerbostadshus som går från dagens röda abonnemang till ett FNI-abonnemang.

Övriga tjänster, tilläggstjänster, tilläggsavgifter och återbetalning

Absoluta majoriteten av dessa tjänster är oförändrade avgiftsmässigt jämfört 2023.

Övergångsbestämmelser och Bilaga 1 – Avgifter under införandeperioden 2024–2026

Fastighetsägare som under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2026 inte är anslutet till ÖSK:s fastighetsnära system för insamling av förpackningar och heller inte sorterar matavfall för separat matavfallsinsamling erlägger grund- och hämtningsavgift enligt bilaga 1 i kap 6 i förslaget till renhållningstaxa.

I huvudsak utgörs dessa abonnemang av de som 2023 benämns som röda och gula abonnemang. Ca hälften är oförändrade jämfört 2023 och ca hälften har höjningar med i snitt mellan 4–25 %. Enstaka tjänster höjs med mer än så och andra sänks jämfört 2023.

Prislista för verksamhetsavfall till Kejsarkullen 2024

Denna prislista regleras inte i taxan utan bestäms på kommersiella grunder då det inte finns något lagkrav om att erbjuda mottagning av verksamhetsavfall för kommuner. Däremot brukar den antas av kommunfullmäktiga i samband med att ordinarie renhållningstaxa antas.

I detta beslutsunderlag förtydligas förändringarna med en extra tabell för 2023 som kommer plockas bort efter antagande.

Framtida förändringar och jämförelser

Det kommer vara naturligt att taxa och budget följs upp kontinuerligt under 2024 för att säkerställa att beräkningsmodellerna som gjorts är fortsatt tillämpbara under året.

ÖSK kommer behöva se över avfallsföreskrifter som en följd av lagförändringarna i samverkan med VEMAB och miljö- och byggnadskontoren i båda kommunerna.

Efter direktionens sammanträde har det framkommit att taxan behöver kompletteras med två administrativa tillägg.

Yrkanden

Lars Rosander, C, Johan Svensson, M, Folke Pleijert och Lennart Davidsson, båda KD, Tomas Söreling, S, Göran Gustafsson, SD och Tommy Ejnarsson, V yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 HU – Exempel skillnader taxor 2024 jmf 2023-2

Driftbudget renhållningen 2024

Prislista för verksamhetsavfall till Kejsarkullen 2024_förslag

Renhållningstaxa Hultsfred 2023 juni

Renhållningstaxa Hultsfred 2024_förslag

Bilaga 2 HU – Bakgrund och utökad information om föreslagna förändringar

Förbundsdirektionen § 58/2023

Kommunstyrelsens arbetsutskott § 231/2023

Kommunstyrelsen § 133/2023

Skickas till

Östra Smålands Kommunalteknikförbund

Ekonomikontoret